

מסורת הש"ס

(א) עיר חום' יומא כע.
סדיה אלל, (ב) טענין.
יעב"ך, (ג) לעיל פה.
(ד) לעיל על וס"ה, (ה) ס"ה
ל"ב, (ו) ס"ה ל"ב, (ז) עיב"ך.
(ח) ועיר כפרס"י דהסם
דיה ס"י בליח, (ט) ס"ה
על אש ממלכית, (י) חום'
דיה רב אש.

תורה אור השלם

1. לא ישאירו ממנו עד
בקר ויעצם לא ישברו בו
ככל חקת הפסח יעשו
אתו: כמדרש ט יב
2. בדרש השני בארבעה
עשר יום בין הערבים
יעשו אתו על מצות
ומרים ואכלו:
כמדרש ט יא
3. בבית אחד יאכל לא
תוציא מן הבית מן
הקשר תוציא ויעצם לא
תשברו בו: שמות יב יז

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מלך
וה' דכולה מחמיתין
הק"ד ואמ"כ ל"ל ד"ה
צלי דאתרבי מכלליה
דמצות ומרורי' הק"ד:

מוסף רש"י

אחד עצם שיש בו
מרח. ולא אמרין ליתו
עשה דואכלו את הנשר
ודחה את לא תעשה
דשנייה (לעיל פה.)

רבינו חננאל

תבנית" מה בין הראשון
 הראשון אסור בזה
 יראה וכל ימצא והשני
 חזק ונעזר ומה שבו כבית
 חזק כלל חזק הסתם חזק
 צלול כמראה שבטורן שבו
 אחריו. מצוה שעל גופו
 אינה בטורן עצמו מין,
 ל"ל על גופו ומרמזים
 אצלנו. ב"ל אצל מצוה
 שנתתה בספסא ונעזר אל
 בטורן ואל גופו אל
 סתם כלל הסתם שאור,
 חזק ונעזר אל השביר
 בו מה שבית עצם כר.
 ואינשן אמאי צדק אר
 למעו" (מצוה) [מזוה]
 אצל על גופו חזק השביר
 שאור, והא חזק כלל
 חזק הסתם ישרו אחר.
 ואינשן אמאי מצוה שבטורן
 הסתם במדבר שבטורן
 צלול, מכלל שבטורן
 אחרת ונעזר בו
 שנינו על קצת השתא
 דאחא על גופו ומרמזים
 אצלנו וכו' אמאי מצוה
 שעל גופו, אלא אחא
 דרשנא כח כלל הסתם
 כמראה שבטורן אל וקא
 אצור, ודאיל ואפקי אר
 אינא אמאי מצוה שלא
 על גופו חזק ונעזר אל
 קמ"ל ונעזר אל השביר בו
 אצל על גופו אמאי מצוה
 שאור חזק ונעזר אל
 ואישי"ן כל חזקה חזק
 ונעזר אל השביר בו מביי
 ל"ל. אלא שוכרין כל
 עצם בין שיש בו חזק
 בין אין בו חזק וחזק
 שבו אל כח דאמר מצוה
 חזק בין שיש בו חזק
 עצם, אלא בין דאינשן
 ליה למפרישן כמראה
 האמרישן למרמזים ולמפרישן

מי שהיה פרק תשיעי פסחים

יְלִיף לָהּ לְטַעֲמָא דְכוּלָּהּ.
צִפְסָא שְׁנֵי כְּתִיב: אִוְסוּ.
דְּבַר. לֹא רִיבָה אֶת הַשְּׁנֵי
מִדְּר עֲבוּדוֹתָיו יֵאָכֵלֶת לְלִי

מתנ"י ^אמה בין פסח הראשון לשני הראשון
אסור בבל יראה וכל ימצא והשני חמץ ומצה
ועממו בבית הראשון טעון הלל באכילתו
והשני אינו טעון הלל באכילתו זה היה טעון
הלל בעשייתו ונאכלין צלי על מצה ומרורים
ודוחין את השבת: **גמ'** ת"ר יבכל חוקת
הפסח יעשו אותו במצוה שבגופו הכתוב
מדבר מצוה שעל גופו מנין ת"ל יעל מצות
ומרורים יאכלוהו יכול אפילו מצות שלא על
גופו ת"ל יועצם לא ישברו בו מה שכירת
העצם מיוחד מצוה שבגופו אף כל מצוה
שבגופו איסי בן יהודה אומר יעשו אותו
בבבמות שבגופו הכתוב מדבר אמר מר יכול
אף מצוה שלא על גופו הא אמרת במצוה
שבגופו הכתוב מדבר ה"ק השתא דאמרת
שעל מצות ומרורים יאכלוהו אלמא יעשו
ואותו לאו דוקא הוא אימא הוה ליה כפרס
ויכלל ונעשה כלל מוסיף על הפרט ואפילו
ככל מילי נמי קמ"ל איסי בן יהודה האי עצם
ממאי עביד ליה מיבעי ליה ^בלאחד עצם שיש
בו מוח ואחד עצם שאין בו מוח ורבנן האי
יעשו אותו מאי עבדי ליה מיבעי ליה ^גשאין
שווהוין את הפסח על היחיד דכמה דאפשר
לאהרורי מהדרין ת"ר ככל חוקת הפסח
יעשו אותו יכול כשם הראשון אסור בבל
יראה וכל ימצא כך שני אסור בבל יראה
ובל ימצא ת"ל על מצות ומרורים יאכלוהו
ואין לי אלא מצות עשה מצות ז'ל"ת מנין
ת"ל ילא ישאירו ממנו עד בקר ואין לי אלא
מצות ל"ת שניתק לעשה ימצות ל"ת גמור
במנין ת"ל יועצם לא ישברו בו מה הפרט
אפיוך אנא מצוה דגופיה עדיף בכלליה דלא
ששאירו ממנו עד בקר מאי קא מרבה ליה
לא תוציא ממנו ^ד(דמי ליה דהאי מיפסל
בבנותר והאי מיפסל ביוצא) כפרטיה מאי
קא ממעט ליה לא יראה ולא ימצא ^ה(דמי
ל"ת דהאי אינו לוקה דהוה לאו שניתק
לעשה והאי אינו לוקה דהוה ליה לאו
שניתק לעשה) אפיוך אנא מצוה דגופיה עדיף

כגון לעמא אחד בשקר וא
דקרא הוא: ה'ל על מלו
מה לי ויפטר ממעט דמור
מפרט' נמי דמורא דדידי מ
וי דכוותיה מרבו וממעט
ממעט דכוותיה השבטת
יה ל' גמורא דכוותיה לאו
"ל" צמורא מנין. שררה ו
בפרטיה מאי קא ממע
שזה: ל"ח דמותר לאו הניח
אחד יחל לא תוהא וגו' ו
גזיל (על פס. י) האוכל
הוא בעמוד והשבת כל י
לא תעשה. הלכך לא תאח וצמא לא

צה.

ספ' (פרק ח) קחני נמי הראשון
השני נשחט בג' מיתות והכל חנא
ז' דליתיה בשני כדאמר בגמ' (דף נ.י.)
אלא קחשיב אלא הכן שנוהגין בפסח
לכדו וביקור נוהג נמי בתמיד:

וְיִשְׂרָאֵל בֶּן יְהוּדָה עָצָם לֹא יִשְׁכְּרוּ
 בּוֹ טַיַּי עֲבִיד לַיהוָה. מִימָה
 לֹאִסִּי לֹא יִשְׁאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר
 מֵאִי עֲבִיד לַיהוָה לִידִידִי לֹא צָרִיךְ
 לְמַעֲוֵטִי כֹל יִרְאֶה דְמָאוֹתוֹ מִסִּיק
 מְאוֹה שְׁלֹל עַל גּוֹפוֹ:

מיביעי ליה שאין שוחטין את
הפסח על הידוד. קשה
לרשב"א דמיטוק ליה ממכל חמץ
וראשון נפקא לן בפרק
ההוא (עיל דף 56.) דלון שוחטין
על הידוד מלא מוכל לזנוח את
הפסח בזהל וי"ל דלית ליה היתא
ובפסח ראשון נפקא ליה
מזס דלא גרע מפסח שני:

בבבליה דפצות וטורזים מא
קמרי צ"א. משמע
משום מלות ומטורזים דקאי כלל
עליה מרבינן ללי אש ומיהו
מפרט וכלל הוא בלא מלות ומטורזים
מרבינן ללי אש וכל מיילי אפילו
השבתה שאור ומטורזי ממעטי
היה וזה חזק מלנה דלאמר ברש
ממנו (ב"ק דף ק) דמסיק על כל
דבר פשע כלל ריביא וכל הי
פירטי למי לוד למטוי עבדים
כו"ו ויש לומר דאלי בלא מלות
ומטורזים ידעינן ללי אש ומכללא
מלות ומטורזים לא אחא אלא למטוי
שבתה שאור ולא נקט האי לישא
בבבליה דמלות ומטורזי מאי קמרי
ללי אש אלא משום דבעי למפרך
ואיפוך אלא: לא תוציא מן הבית
פי' בקושי' דלאו היתק לעשה הוא
דמביב בבית אחד יאכל לא תוציא
משמע לא תוציא לאוכלי בבית אחד
מאלא בבית אחד יאכל עמודי והאור
קאי אס תוציא וקשה לר"י היכי
שבינן ליה לאו היתק לעשה והא
לאו שקדמו עשה הוא ולא חשיב
לאו היתק לעשה דלאמרנין בפרק
בבבלי דמכות (דף טו.) :

בפרמיה קא ממעיט בל
יראה. כאן משמע
כמו שפירש ר"י בכל שעה (ועל
מטעם) דלא יראה הוי ניתק לעשה:
פסח

בכלליה דעצם לא ישברו בו מאי

"ב דכתיב צריש יעשו אחוה וכל מיני עליה לרבויה דומיא ידידיה וכל מיני חזקה הפסק מהדרין אכולהו פרטא כל ימנא לקמן ובגריסא רמזי מרמוא על הפרט של עשה מזאת ומוריס הפרט ימעט ל"ת ת"ל לא ישארו ידאה ולא ימנא דלאו שיתק עשה ב כלא לאהדורי עליה לרבויה דכוותיה כוותיה דכי משמע האי ולא מידי מוח [?] והסותר ממנו וגו': לא סוגיא.

ת אחד יוכל בעמוד והסוד קאי אם (פירוש כ) אלמ מוסר להחזור ולאוכלי:

ישברו בו דמרמי על עשה גמור: מאי

נ' ימצא גמי לא לבי דהוה ליה לאו שאין בו מעשה.

עין משפט
גר מצוה

יג א מ"י פ"י מהלכות
ק"פ הלכה טו:
יד ב מ"י פ"ב מהלכות
ק"פ הלכה ב:
טו ג ד מ"י פ"י מהל'
ק"פ הלכה טו:

רבינו חננאל (המשך)

[illegible]